

ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับคดีในคดีล้มละลาย¹

โกศล ศตวรรษิพงศ์²

จากการศึกษาทำให้ทราบว่า กฎหมายล้มละลาย ในระยะแรกเริ่มของไทยมีลักษณะ เช่นเดียวกับสมัยกรีกโบราณ หรือกฎหมายโรมัน ซึ่งมีรูปแบบที่มุ่งลงโทษลูกหนี้เป็นสำคัญ ปัจจุบันวิวัฒนาการของกฎหมายล้มละลายได้เปลี่ยนแปลงไปและพัฒนาไปในแนวทางที่ให้ลูกหนี้หลุดพ้นจากหนี้สินได้ กล่าวได้ว่า พัฒนาการของระบบกฎหมายล้มละลายไทย สามารถแบ่งได้เป็นสองช่วงที่สำคัญ กล่าวคือ ช่วงที่ได้รับอิทธิพลมาจากระบบกฎหมายล้มละลายของอังกฤษ กับช่วงที่รับเอาแนวคิดของหลักกฎหมายล้มละลายสหรัฐอเมริกากฎหมายล้มละลายของประเทศไทยในช่วงแรกได้รับอิทธิพลมาจากกฎหมายของอังกฤษ ฉะนั้น พระราชบัญญัติล้มละลายฉบับแรกที่ถูกร่างขึ้นในปี พ.ศ. 2483 จึงมุ่งเน้นที่จะลงโทษลูกหนี้เป็นสำคัญ เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะช่วงเวลานั้นนักกฎหมายไทยส่วนใหญ่ได้รับการศึกษากฎหมายมาจากประเทศอังกฤษ จึงเคยชินกับระบบกฎหมายของอังกฤษ (English Jurisprudence) และได้นำข้อดีของกฎหมายของอังกฤษมาปรับใช้เป็นกฎหมายภายในของไทย ความรุ่งโรจน์ของอังกฤษนำมาซึ่งการติดต่อสื่อสาร การค้าและการลงทุนและ บรรดาพ่อค้าส่วนใหญ่เป็นชาวอังกฤษ จึงเลือกที่จะใช้ระบบกฎหมายของประเทศอังกฤษ เนื่องจากเป็นระบบกฎหมายที่ตนมีความเคยชินอยู่แล้ว

พระราชบัญญัติล้มละลายของไทยมีการแก้ไขหลายครั้ง ซึ่งนับถึงปัจจุบันมีการแก้ไข มาแล้วถึง 9 ฉบับ โดยฉบับที่ 1 – 8 ยังปรากฏถ้อยคำคำว่า “หนี้สินล้นพ้นตัว” อยู่ซึ่งเป็น

การตั้งสันนิษฐานเบื้องต้น ให้แก่ลูกหนี้ว่ามีหนี้สินแล้วไม่ชำระ และสำหรับฉบับที่ 9 พ.ศ. 2559 ซึ่งเป็นฉบับที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ใช้คำว่า “ไม่อยู่ในสถานะที่จะชำระหนี้ได้” แทนคำว่า “หนี้สินล้นพ้นตัว” ในช่วง

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับคดีในคดีล้มละลาย โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาคือ รองศาสตราจารย์จรูญ เลี้ยงวิทยา และคณะกรรมการสอบคือ รองศาสตราจารย์จุพร วงศ์ทองสรรค์และรองศาสตราจารย์ประเทือง ธนนิผล

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ ขอนแก่น คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ระยะเวลาเริ่มต้น วิธีที่ดีที่สุดในการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ก็คือการดำเนินคดีล้มละลาย เพื่อบังคับเอาทรัพย์สินของลูกหนี้มาขายทอดตลาดเพื่อชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้แต่ต่อมา สภาพสังคมได้มีการเปลี่ยนแปลงไป กฎหมายก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงตามและพัฒนาขึ้นเพื่อให้ สอดคล้องกับสภาพสังคม การดำเนินคดีล้มละลายโดยการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้โดยเลือกที่จะฟ้องลูกหนี้ที่มีหนี้สินล้นพ้นตัวและบังคับเอา กับทรัพย์สินของลูกหนี้มาเฉลี่ยชำระหนี้ให้แก่ เจ้าหนี้ย่อมไม่ใช่ทางเลือกที่ดีที่สุดอีกต่อไป

สำหรับการฟื้นฟูกิจการในประเทศไทยนั้น มีจุดเริ่มต้นขึ้นจากวิกฤตเศรษฐกิจเมื่อปี พ.ศ. 2540 ซึ่งส่งผลให้องค์กรธุรกิจหลายแห่งได้รับผลกระทบจนทำให้ขาดสภาพคล่องทางการเงิน จำนวนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้พุ่งสูงขึ้น และเมื่อธุรกิจขาดสภาพคล่องทำให้ต้องขอสินเชื่อจากสถาบันการเงินหรือเจ้าหนี้อื่น แต่เนื่องจากบทบัญญัติ ในมาตรา 94 (2) แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 ได้บัญญัติเป็นการตัดสิทธิของเจ้าหนี้มิให้ขอรับชำระหนี้ของลูกหนี้ในคดีล้มละลาย หากเจ้าหนี้ยอมให้ลูกหนี้ก่อนหนี้ขึ้น โดยรู้อยู่แล้วว่าลูกหนี้ นั้นมีหนี้สินล้นพ้นตัว จึงทำให้สถาบันการเงินหรือเจ้าหนี้อื่นไม่กล้าให้ความช่วยเหลือแก่ลูกหนี้ที่กำลังประสบปัญหาขาดสภาพคล่อง ทางการเงิน เนื่องจากเกรงว่าหากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดลูกหนี้แล้ว สถาบันการเงินหรือ เจ้าหนี้ นั้น จะไม่มีสิทธิขอรับชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย จึงทำให้ลูกหนี้ตกเป็นบุคคลล้มละลาย ทั้งที่กิจการมีโอกาที่จะฟื้นตัวได้หากได้รับความช่วยเหลือทางการเงิน

แนวคิดในการฟื้นฟูกิจการ เป็นแนวคิดของกฎหมายล้มละลายสมัยใหม่ ที่มีได้มุ่งเน้นที่จะบังคับเอา กับทรัพย์สินของลูกหนี้ มาชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ แต่มุ่งเน้นที่จะแก้ไขปัญหาหาการขาดสภาพคล่องทางการเงิน ชั่งคราวของลูกหนี้ โดยช่วยจัด หรือปรับโครงสร้างทุนใหม่

ให้แก่ลูกหนี้ที่ประสบปัญหาทางการเงินชั่วคราว เพื่อให้ลูกหนี้สามารถกลับมาดำเนินกิจการ ได้ตามปกติมิให้ตกเป็นบุคคลล้มละลายอันจะเป็นการรักษาไว้ซึ่งประโยชน์แก่ลูกหนี้ เจ้าหนี้ และสังคมส่วนรวม และในที่สุดลูกหนี้จะได้เริ่มต้นใหม่ทางการเงิน (Fresh Start) และเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจเพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจต่อไป

ดังนั้น เมื่อลูกหนี้เป็นหนี้ ย่อมมีหน้าที่ต้องชำระหนี้ตามกฎหมาย หากไม่ชำระเจ้าหนี้ย่อมมีสิทธิฟ้องร้องและบังคับชำระหนี้ตามสิทธิของตนตามกฎหมาย แต่หากลูกหนี้มีเจ้าหนี้หลายราย และมีหนี้สินล้นพ้นตัว การปล่อยให้เจ้าหนี้แต่ละรายต่างฟ้องตามสิทธิของตน ในลักษณะมือใครยาวสาวได้สาวเอา หรือปล่อยให้ลูกหนี้เลือกชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้รายใดรายหนึ่งตามความพอใจของลูกหนี้เอง ย่อมจะก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมขึ้นระหว่างเจ้าหนี้ด้วยกัน ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงมีการพัฒนากฎหมายล้มละลายขึ้น โดยสร้างมาตรการใน

การจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้เพื่อชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ทั้งหลาย ในลักษณะที่ทำเพื่อประโยชน์ร่วมกัน และในคราวเดียวกัน (Collective Measure) โดยการรวบรวมกองทรัพย์สินของลูกหนี้แล้วนำมาจัดสรรชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ตามสัดส่วนอย่างเท่าเทียมกัน และกฎหมายล้มละลายยังมีแนวคิดในเรื่องการหลุดพ้นจากหนี้ทั้งปวงเพื่อให้ลูกหนี้ได้เริ่มต้นชีวิตใหม่ด้วย

ทฤษฎีปลดปล่อยหนี้ล้มละลาย การปลดหนี้จะสร้างแรงจูงใจให้ลูกหนี้ให้ความร่วมมือกับเจ้าหนี้ทั้งหลายในการ รวบรวมทรัพย์สินและชำระบัญชีจากกองทรัพย์สินของลูกหนี้ โดยมีเงื่อนไขว่าหากลูกหนี้ให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ในการรวบรวมทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ทั้งหลายแล้ว ลูกหนี้จะได้รับการ ปลดหนี้ในท้ายที่สุด แต่หากลูกหนี้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าหนี้ทั้งหลายแล้ว ก็จะไม่ได้รับการ ปลดหนี้ นั้น โดย การปลดหนี้ให้แก่ลูกหนี้ที่มีหนี้สินล้นพ้นตัวย่อมก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมเนื่องจาก ลูกหนี้สามารถกลับมาสร้างประโยชน์ในระบบเศรษฐกิจได้ ซึ่งหากลูกหนี้ไม่ได้รับการปลดหนี้ลูกหนี้ก็ ต้องนำผลประโยชน์ที่หามาได้ไปชำระหนี้จนกว่าจะชำระเสร็จสิ้นซึ่งทำให้ลูกหนี้ขาดแรงจูงใจในการ จะกลับสู่ระบบเศรษฐกิจ ทั้งการปลดหนี้ยังเป็นเรื่องทางศีลธรรมที่เจ้าหนี้ควรเมตตาต่อลูกหนี้เพราะ ปกติลูกหนี้ที่ประกอบกิจการย่อมมีเวลาที่รุ่งเรืองและตกต่ำ

จากการศึกษาทำให้ทราบว่า ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับคดีในคดีล้มละลาย ในพระราชบัญญัติล้มละลาย 2483 ยังไม่ชัดเจน ไม่ครอบคลุมกับสถานการณ์ในปัจจุบันด้วยกันหลายประการ ซึ่งสรุปได้ดังต่อไปนี้

ประการที่ 1 ปัญหาการเรียกประชุมครั้งแรกของเจ้าหนี้ ตามมาตรา 31 โดยกฎหมายกำหนดให้ 31 กำหนดว่าเมื่อศาลได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว ให้เจ้าพนักงาน พินัยทรัพย์เรียกประชุมเจ้าหนี้ทั้งหลายโดยเร็วที่สุด เพื่อปรึกษาว่าจะควรยอมรับคำขอประนอม หนี้ของลูกหนี้หรือควรขอให้ศาลพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายและปรึกษาถึงวิธีที่จะจัดการ ทรัพย์สินของลูกหนี้ต่อไปการประชุมนี้ให้เรียกว่าประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรก และ เจ้าพนักงานพินัยทรัพย์ต้องโฆษณากำหนดวันเวลา และสถานที่ที่จะประชุม เจ้าหนี้ครั้งแรกในหนังสือพิมพ์รายวันไม่น้อยกว่าหนึ่งฉบับ ล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และต้องแจ้งไปยังเจ้าหนี้ทั้งหลายเท่าที่ทราบด้วย การโฆษณาทางหนังสือพิมพ์รายวัน ปัจจุบันค่านิยมในการสื่อสารการพัฒนาการสื่อสารได้เปลี่ยนไปในการประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรก พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 มาตรา 31 เมื่อศาลได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว ให้เจ้าพนักงานพินัยทรัพย์เรียกประชุมเจ้าหนี้ทั้งหลายโดยเร็วที่สุด เพื่อปรึกษาว่าจะควรยอมรับคำขอประนอมหนี้ของลูกหนี้หรือควรขอให้ศาลพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายและปรึกษาถึงวิธีที่จัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ต่อไป การประชุมนี้ให้เรียกว่าการประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรกเจ้าพนักงานพินัยทรัพย์

ต้องโฆษณากำหนดวันเวลา และสถานที่ที่จะประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรกในหนังสือพิมพ์รายวันไม่น้อยกว่าหนึ่งฉบับล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และต้องแจ้งไปยังเจ้าหนี้ทั้งหลายเท่าที่ทราบด้วย

แก้ไขโดยเพิ่มเติม พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 มาตรา 31

“มาตรา 31 บรรดาเจ้าพนักงานพิทักษ์ต้องโฆษณากำหนดวันเวลา และสถานที่ที่จะประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรกในหนังสือพิมพ์รายวันไม่น้อยกว่าหนึ่งฉบับ และทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และต้องแจ้งไปยังเจ้าหนี้ทั้งหลายเท่าที่ทราบด้วย”

ประการที่ 2 ปัญหาเกี่ยวกับการที่เจ้าหนี้ยอมให้ลูกหนี้ที่มีหนี้สินล้นพ้นตัวเป็นหนี้เพิ่มเพื่อให้กิจการของลูกหนี้ดำเนินต่อไปได้ หนี้ที่เจ้าหนี้ยอมให้ลูกหนี้กระทำขึ้นเมื่อเจ้าหนี้ได้รู้ถึงการที่ลูกหนี้มีหนี้สินล้นพ้นตัวในคดีล้มละลายตามมาตรา 94 (2) คือ หนี้ที่เจ้าหนี้กระทำขึ้น โดยเจ้าหนี้รู้ถึงการที่ลูกหนี้มีหนี้สินล้นพ้นตัว หนี้ลักษณะดังกล่าว คือหนี้ที่เจ้าหนี้ยอมให้ลูกหนี้กระทำขึ้นเพื่อให้กิจการของลูกหนี้ดำเนินต่อไปได้ ซึ่งอย่างไร จึงจะถือว่ากระทำขึ้นเพื่อให้กิจการของลูกหนี้ดำเนินต่อไปได้ เพราะการดำเนินการให้ลูกหนี้ที่มีหนี้สินล้นพ้นตัวก่อนหนี้เพิ่มขึ้นอีกนั้น เจ้าหนี้รายอื่นอาจไม่เห็นด้วยและไม่ได้ยินยอมให้ลูกหนี้ที่มีหนี้สินล้นพ้นตัวก่อนหนี้เพิ่มอีก อันจะมีผลต่อกองทรัพย์สินของลูกหนี้ที่มีหนี้สินล้นพ้นตัวหากกิจการไม่สำเร็จ และเจ้าหนี้ผู้ให้ลูกหนี้ที่มีหนี้สินล้นพ้นตัวก่อนหนี้เพิ่มอาจไม่อาจขอรับชำระหนี้ได้

แก้ไขโดยเพิ่มเติมพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 มาตรา 94(2)

“ มาตรา 94 เจ้าหนี้ไม่มีประกันอาจขอรับชำระหนี้ได้ ถ้ามูลแห่งหนี้ได้เกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ แม้ว่าหนี้นั้นยังไม่ถึงกำหนดชำระหรือมีเงื่อนไขก็ตาม เว้นแต่

(2) หนี้ที่เจ้าหนี้ยอมให้ลูกหนี้กระทำขึ้นเมื่อเจ้าหนี้ได้รู้ถึงการที่ลูกหนี้มีหนี้สินล้นพ้นตัว แต่ไม่รวมถึงหนี้ที่เจ้าหนี้ยอมให้กระทำขึ้นเพื่อให้กิจการของลูกหนี้ดำเนินต่อไปได้

หนี้ที่เจ้าหนี้ยอมให้กระทำขึ้นตามวรรคก่อน เพื่อให้กิจการของลูกหนี้ดำเนินต่อไปได้นั้นต้องเป็นหนี้ที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติเห็นชอบ”

ประการที่ 3 ปัญหาเกี่ยวกับการในการขอรับชำระหนี้ ของลูกหนี้ร่วม ซึ่งลูกหนี้ร่วมบางคนถูกพิทักษ์ทรัพย์ และ เจ้าหนี้ได้ใช้สิทธิขอรับชำระหนี้เต็มจำนวนแล้ว เมื่อลูกหนี้ร่วมคนใดคนหนึ่งถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดแล้ว เจ้าหนี้ก็ยังสามารถเรียกร้องให้ลูกหนี้ร่วมคนอื่นรับผิดชอบชำระหนี้ได้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วนตามแต่จะเลือก ขณะเดียวกัน การที่ลูกหนี้ที่ถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดนั้นเจ้าหนี้ยังมีสิทธินำหนี้ซึ่งมูลแห่งหนี้เกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์

ไปยื่นขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ภายในกำหนดเวลา 2 เดือนนับแต่วันโฆษณาคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด และในขณะเดียวกันเจ้าหนี้ก็บังคับชำระหนี้เอาจากลูกหนี้ร่วมรายอื่นซึ่งไม่ได้ถูกพิทักษ์ทรัพย์

เด็ดขาดด้วย และเมื่อลูกหนี้ร่วมที่ไม่ได้ถูกพิทักษ์ทรัพย์ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ไป ย่อมรับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้ใน อันที่จะใช้สิทธิไล่เบียดเอาจากลูกหนี้ร่วมที่ถูกพิทักษ์เด็ดขาด ลูกหนี้ร่วมที่ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ จะใช้สิทธิไล่เบียด ก็โดยนำคดีไปฟ้องลูกหนี้ร่วมคนอื่นให้รับผิดชอบชำระหนี้แก่ตนเฉพาะส่วนที่ลูกหนี้ร่วมคนอื่นต้องรับผิดชอบ แต่เมื่อ ลูกหนี้ร่วมที่ไล่เบียดถูกศาลพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ลูกหนี้ร่วมที่ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ต้องไปขอรับชำระหนี้ในคดี ล้มละลาย คือ ต้องไม่พ้นกำหนดระยะเวลาขอรับชำระหนี้ หรือ เจ้าหนี้ไม่ได้ใช้สิทธิขอรับชำระหนี้ไว้เต็ม จำนวนแล้ว จึงจะใช้สิทธิขอรับชำระหนี้ได้

แก้ไขโดย เพิ่มเติมพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 มาตรา 101

โดยให้เพิ่มข้อความในมาตรา 101 วรรคหนึ่ง ดังนี้

“มาตรา 101 ถ้าลูกหนี้ร่วมบางคนถูกพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้ร่วมคนอื่นอาจยื่นคำขอรับชำระหนี้ สำหรับจำนวนที่ตนอาจใช้สิทธิไล่เบียดในเวลาภายหลังหน้าได้ เว้นแต่เจ้าหนี้ได้ใช้สิทธิขอรับชำระหนี้ไว้เต็มจำนวน แต่หากลูกหนี้ร่วมได้ชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ภายหลังวันที่ศาล

คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด ให้ลูกหนี้ร่วมเข้ารับช่วงสิทธิคำขอรับชำระหนี้เพียง จำนวนที่ตนอาจใช้สิทธิไล่เบียดได้

บทบัญญัติแห่งมาตรานี้ใช้บังคับแก่ ผู้ค้าประกัน ผู้ค้าประกันร่วม หรือบุคคลที่อยู่ในลักษณะ เดียวกันหนี้ โดยอนุโลม”

ประการที่ 4 ปัญหาการพิจารณาคำขอรับชำระหนี้ขึ้นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ที่เจ้าหนี้ไม่มาตรวจคำ ขอรับชำระหนี้ตามหมายเรียกเจ้าพนักงาน เมื่อระยะเวลาในการยื่นคำขอรับชำระหนี้ตามมาตรา 91 สิ้นสุดลง แล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะรวบรวมคำขอรับชำระหนี้ทั้งหมดและกำหนดวันนัดพิจารณาคำขอรับชำระ หนี้ของเจ้าหนี้แต่ละรายว่าชอบด้วยกฎหมายหรือไม่อย่างไร และควรจะทำให้เห็นให้ได้รับชำระหนี้เท่าใด หรือไม่ อย่างไร เพื่อให้การพิจารณาคำขอรับชำระหนี้เป็นไปอย่างถูกต้องมากที่สุด เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มี อำนาจออกหมายเรียกบุคคลใด ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเจ้าหนี้ลูกหนี้มาสอบสวนได้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะต้อง ทำ

ความเห็นเกี่ยวกับคำขอรับชำระหนี้แต่ละรายเสนอต่อศาลล้มละลายพร้อมสำนวนทั้งหมดเพื่อพิจารณาอีก ชั้นหนึ่งในการตรวจและพิจารณาคำขอรับชำระหนี้ นั้น เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะต้องพิจารณาจาก พยานหลักฐานที่แสดงถึงการเป็นเจ้าหนี้ที่ขอรับชำระหนี้ได้เป็นสำคัญ แม้จะเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาหรือ กรณีเป็นหนี้ของเจ้าหนี้ผู้เป็น โจทก์ที่ศาลได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดแล้วก็ตามหาเป็นเหตุให้เจ้าพนักงาน พิทักษ์ทรัพย์ต้องถือตามเช่นนั้น ไม่ การออกหมายเรียกเจ้าหนี้ ลูกหนี้ หรือบุคคลใดที่เกี่ยวข้องรวมทั้งผู้ได้แย้งคำ ขอรับชำระหนี้มาสอบสวนในเรื่องหนี้สินโดยเจ้าหนี้ ลูกหนี้ หรือผู้ได้แย้งนำเสนอพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องไม่ว่า จะเป็นพยานบุคคล หรือพยานเอกสาร ซึ่งบุคคลเหล่านี้มีสิทธินำพยานหลักฐานมาสืบประกอบข้ออ้างของตน

เมื่อมีการล้มละลาย บุคคลย่อมได้รับการปลดจากการล้มละลาย เพื่อให้มีโอกาสในการตั้งต้นชีวิตใหม่อีกครั้ง โดยบุคคลจะพ้นจากการล้มละลายได้เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาสามปีนับแต่วันที่มิคำพิพากษาของศาล การล้มละลายจะถูกปลดทันที เมื่อครบกำหนดระยะเวลา 3 ปีหลังจากศาลสั่งให้เป็นบุคคลล้มละลาย แต่หากเคยล้มละลายมาก่อน อาจถูกยืดระยะเวลาออกไปเป็น 5 ปี หรือ 10 ปี หลังจากที่มีคำสั่งปลดจากการเป็นบุคคลล้มละลาย สามารถกลับไปใช้ชีวิต และได้รับสิทธิในการทำธุรกรรมต่างๆ ได้ตามปกติซึ่งถือว่าหลุดพ้นจากภาระหนี้ที่ต้องชำระด้วย

แก้ไขโดย เพิ่มเติม เป็นมาตรา 105 วรรค 2 โดยถือว่าเจ้าหนี้ซึ่งไม่มาตามหมายเรียก หรือ ไม่ส่งเอกสารมาให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตามหมายเรียก ให้ถือว่าไม่คิดใจนำสืบพยาน ถือว่าขาดนัดพิจารณา ทั้งคำขอรับชำระหนี้ ให้ศาลยกคำร้องขอรับชำระหนี้

มาตรา 105 ในการพิจารณา และมีคำสั่งขอรับชำระหนี้ ไม่ว่าจะเป็นอย่างนี้ตามคำพิพากษาหรือไม่ ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจออกหมายเรียกเจ้าหนี้ ลูกหนี้ หรือบุคคลใดมาสอบสวนหรือให้ถ้อยคำ หรือส่งเอกสารเพื่อตรวจสอบหนี้สินได้

“เมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ออกหมายเรียกเจ้าหนี้ตามวรรคหนึ่ง แล้วเจ้าหนี้ไม่มาตามหมายเรียกหรือไม่ส่งเอกสารเพื่อตรวจสอบหนี้สิน ให้ถือว่าไม่คิดใจนำสืบพยาน ถือว่าขาดนัดพิจารณา ทั้งคำขอรับชำระหนี้ ศาลยกคำร้องขอรับชำระหนี้ได้”

เอกสารอ้างอิง

ชีพ จุลมนต์. รวมคำบรรยาย ภาค 2 สมัยที่ 66 ปีการศึกษา 2556. กรุงเทพฯ: สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2557.

ชีพ จุลมนต์และกนก จุลมนต์. คำอธิบายกฎหมายล้มละลาย. 2561

ปรีชา พาณิชวงศ์. คำอธิบายกฎหมายล้มละลาย กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลล้มละลาย

และวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย และกฎหมายล้มละลายว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการของ ลูกหนี้. พิมพ์ครั้งที่
1.กรุงเทพฯ: นิติบรรณาการ, 2545.

ปวิศร เลิศธรรมเทวี, ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์